

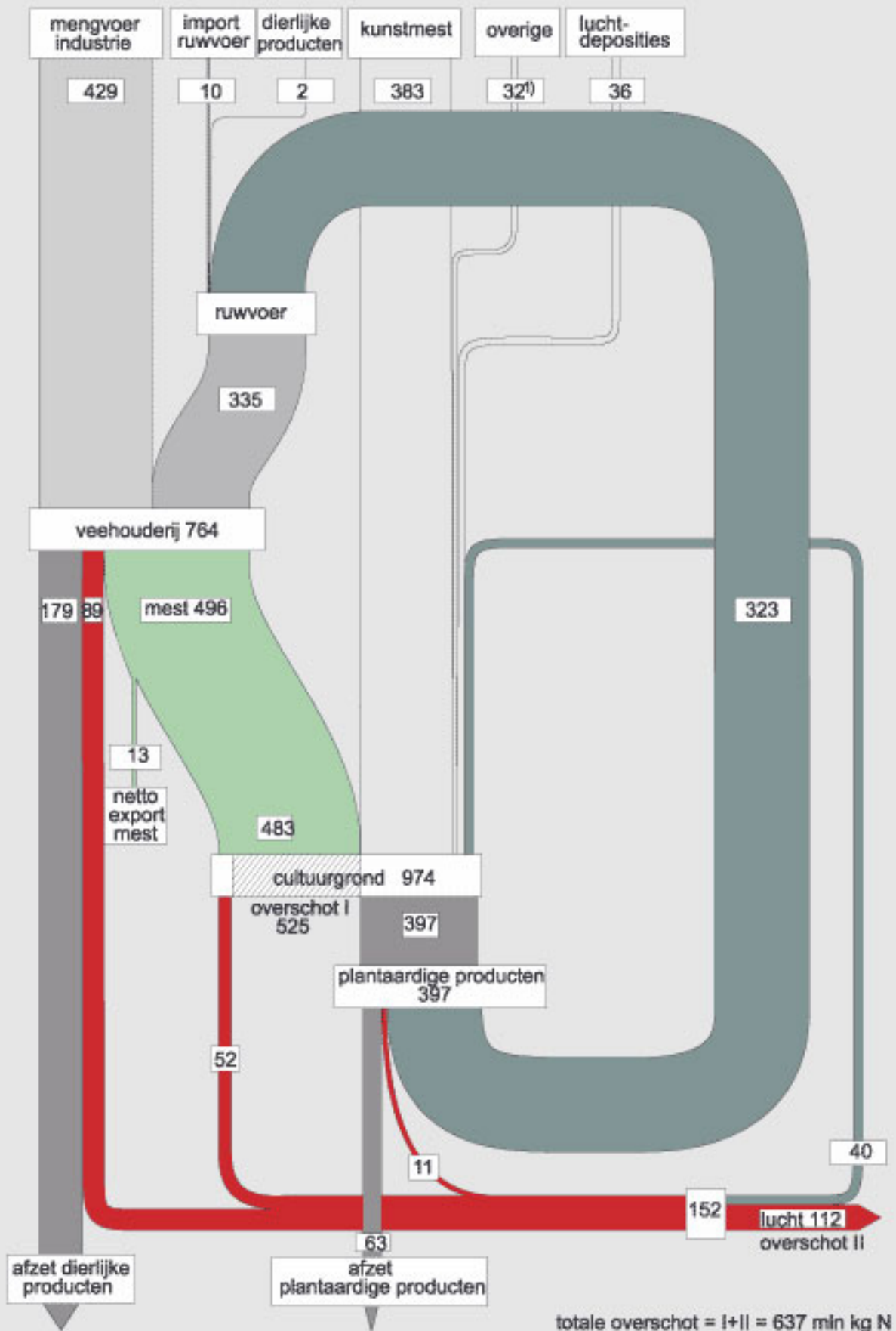
Balans van stikstof in de landbouw, 1999

Indicator | 25 september 2002

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Stikstof, 1999

Eenheid: mln kg N

Bron: CBS.

¹⁾ Inclusief gebruik van voorraden mest uit 1998 (14 mln kg N).

RIVM/MC/okt02/0052

- [Download figuur](#) [2]

Retourstromen binnen de landbouw

Binnen de landbouw worden twee retourstromen onderscheiden. Via gewassen als snijmaïs en gras wordt aan landbouwgrond onttrokken stikstof rechtstreeks teruggeleverd aan de veehouderij. Een tweede stroom betreft [indicator=nl0189] naar de landbouwgrond. Deze NH₃ ontstaat bij de excretie en bewaring van mest, de verspreiding van mest en kunstmest op landbouwgrond, en de conservering van gewassen (vooral snijmaïs en kuilgras).

Retourstromen buiten de landbouw

Naast de retourstromen binnen de landbouw is er sprake van twee retourstromen die deels buiten de landbouw lopen. Een deel van de landbouwproducten (zoals granen) wordt direct aan de mengvoederindustrie geleverd. Een ander deel bereikt de mengvoederindustrie en veehouderij via de voedingsmiddelenindustrie (afval dat vrijkomt bij de verwerking van dierlijke en plantaardige producten). Van beide stromen wordt een groot deel weer als krachtvoer in de landbouw gebruikt (de rest wordt geëxporteerd of als diervoer buiten de landbouw afgezet).

Toelichting

Bij bewaring van mest in stallen en mestopslagen [indicator=nl0099]. De emissie van deze stoffen is bij vaste mest groter dan bij dunne mest. Ten opzichte van het Milieucompendium 2000 is de post 'lucht' opgehoogd met deze verliezen.

Referenties

- CBS/LEI (2001). Land- en tuinbouwcijfers 2001. Centraal Bureau voor de Statistiek/Landbouw-Economisch Instituut, Voorburg/Heerlen/Den Haag.
- CBS (2002) [Mineralen in de landbouw, 1999 en 2000*](#) [3]. Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen.
- CCDM (2002). Emissie-monitor, Jaarcijfers 2000 en ramingen 2001. Rapportagereeks MilieuMonitor, nr. 6. Coördinatiecommissie Doelgroepmonitoring, Den Haag.

Relevante informatie

- Meer informatie over de balans van stikstof in de landbouw zijn te vinden op [Statline](#) [4] (CBS).

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2002). [Balans van stikstof in de landbouw, 1999](#) [5] (indicator 0094, versie 03 , 25 september 2002). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl009403>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0094> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0094_001s_clo_03_nl.jpg [3]

<http://www.cbs.nl/nl/publicaties/artikelen/bedrijfsleven/landbouw/mineralen/index.htm> [4]

<http://statline.cbs.nl/> [5] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl009403>